

016.89
144

**Мішиєв В.Д.
Омелянович В.Ю.
Гриневич Є.Г.**

ПСИХІАТРІЯ

ЕТАЛОНИ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Київ – 2018

Ур. сестр. (Мішиєв)

УДК 616.89(074)
М71

Рекомендовано до друку Вченою радою Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика як навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти (протокол № 2 від 14 лютого 2018 р.)

Рецензенти:

Чабан Олег Сазонтович, професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри психосоматичної медицини і психотерапії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Кожина Ганна Михайлівна, професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Харківського національного медичного університету.

Мішиєв В.Д.

М71 Психіатрія. Еталони практичних навичок : навчальний посібник / В.Д. Мішиєв, В.Ю. Омелянович, Є.Г. Гриневич. – Київ : МВЦ «Медінформ», 2018. – 176 с.
ISBN 978-966-409-210-1

У навчальному посібнику детально описані та теоретично обґрунтовані основні принципи та механізми проведення процедур і маніпуляцій, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги. Наведені у навчальному посібнику еталони практичних навичок розроблені відповідно до програм та навчальних планів передатестаційних циклів, циклів спеціалізації та стажування за спеціальністю «Психіатрія», затверджених МОЗ України і призначені для підготовки лікарів на вказаних навчальних циклах у вищих навчальних медичних закладах післядипломної освіти.

УДК 616.89(07)

ISBN 978-966-409-210-1

© В.Д. Мішиєв, В.Ю. Омелянович,
Є.Г. Гриневич, 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1. ПЕРЕДАТЕСТАЦІЙНИЙ ЦИКЛ «ПСИХІАТРІЯ». Перелік практичних навичок передатестаційного циклу «Психіатрія» відповідно до кваліфікаційних вимог	8
1.1. Еталон практичної навички № 1 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Оформлення направлення до психіатричного закладу на госпіталізацію, консульта- цію та ЛКК»	16
1.2. Еталон практичної навички № 2 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Оформлення направлення на МСЕК»	20
1.3. Еталон практичної навички № 3 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Формулювання клінічного діаг- нозу з графологічною побудовою згідно з МКХ-10» ..	22
1.4. Еталон практичної навички № 4 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Клініко-психопатологічне дослі- дження з описанням психічного статусу»	24
1.5. Еталон практичної навички № 5 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Складання консультативного висновку лікаря-психіатра»	27
1.6. Еталон практичної навички № 6 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Патопсихологічне дослідження за Атласом з оформленням протоколу»	29
1.7. Еталон практичної навички № 7 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Складання індивідуалізованої реабілітаційної програми хворого на шизофренію»	40
1.8. Еталон практичної навички № 8 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Опанування методом розгальму- вання хворого з аутизмом»	47
1.9. Еталон практичної навички № 9 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Оцінка результатів дослідження концентрації літія в крові у хворих на афективні пси- хози»	49
1.10. Еталон практичної навички № 10 передатестаційно- го циклу «Психіатрія». «Аналіз електроенцефалогра- фічного дослідження хворого на епілепсію та скла- дання висновку»	52

1.11. Еталон практичної навички № 11 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Штучне годування хворого через зонд»	55
1.12. Еталон практичної навички № 12 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Електросудомна терапія»	60
1.13. Еталон практичної навички № 13 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Складання схеми зняття епілептичного статусу»	66
1.14. Еталон практичної навички № 14 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Невідкладна допомога при станах збудження та агресивності»	68
1.15. Еталон практичної навички № 15 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Раціональна психотерапія»	71
1.16. Еталон практичної навички № 16 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Аутотренінг»	73
1.17. Еталон практичної навички № 17 передатестаційного циклу «Психіатрія». «Гіпносугестивна терапія»	74

2. ЦИКЛ СТАЖУВАННЯ «ПСИХІАТРІЯ».

Перелік практичних навичок, які необхідні для підтвердження фаху «лікаря-психіатра»	78
2.1. Еталон практичної навички № 1 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння користуватись багатоосьовою діагностичною оцінкою психічних розладів з позиції МКХ-10»	83
2.2. Еталон практичної навички № 2 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння встановлювати діагнози основних психічних захворювань»	86
2.3. Еталон практичної навички № 3 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння встановити супутні діагнози відповідно до інших глав МКХ-10»	88
2.4. Еталон практичної навички № 4 циклу стажування «Психіатрія». «Здатність встановити особистісні розлади відповідно до МКХ-10»	90
2.5. Еталон практичної навички № 5 циклу стажування «Психіатрія». «Здатність здійснити диференційну діагностику ендогенних психозів»	98
2.6. Еталон практичної навички № 6 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння проводити диференційовану психофармакотерапію основних психічних захворювань»	102

2.7. Еталон практичної навички № 7 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння проводити диференційну діагностику порушень настрою»	110
2.8. Еталон практичної навички № 8 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння застосувати в клінічній практиці антидепресантів (блокатори зворотного захоплення серотоніну та дофаміну)»	114
2.9. Еталон практичної навички № 9 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння оцінити пацієнта за 2-ю та 3-ю осями МКХ-10»	117
2.10. Еталон практичної навички № 10 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння встановити множинність діагнозів в межах осі 1 МКХ-10»	120
2.11. Еталон практичної навички № 11 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння проводити диференційну діагностику психотичних розладів»	122
2.12. Еталон практичної навички № 12 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння проводити диференційну діагностику органічних психічних розладів»	129
2.13. Еталон практичної навички № 13 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння проводити диференційну діагностику тривожних розладів»	135
2.14. Еталон практичної навички № 14 циклу стажування «Психіатрія». «Уміння оцінювати пацієнта по осі соматичних діагнозів»	139

3. ЦИКЛ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ПСИХІАТРІЯ».

Перелік навичок та умінь лікаря-психіатра	141
Додаток 1. Примірний зразок бланка направлення (ордер) на екстрену/планову госпіталізацію пацієнтів для амбулаторно-поліклінічних закладів	148
Додаток 2. Журнал запису висновків лікарсько-консультаційної комісії (форма № 035/о)	149
Додаток 3. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 035/о «Журнал запису висновків лікарсько-консультаційної комісії»	150
Додаток 4. Направлення на медико-соціально-експертну комісію (форма № 088/о)	152

Додаток 5. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 088/о «Направлення на медико-соціально-експертну комісію (МСЕК)»	155
Додаток 6. Консультативний висновок спеціаліста (форма № 028/о)	157
Додаток 7. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 028/о «Консультаційний висновок спеціаліста»	158
Додаток 8. Правила застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, затверджені наказом МОЗ України від 24.03.2016 № 240	160
Додаток 9. Протокол застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади (форма № 066-2/о)	163
Додаток 10. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 066-2/о «Протокол застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади»	165
Додаток 11. Журнал реєстрації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади (форма № 066-3/о)	167
Додаток 12. Інструкція щодо заповнення форми первинної облікової документації № 066-3/о «Журнал реєстрації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади»	169
ЛІТЕРАТУРА	171

ВСТУП

Психіатрія є однією з провідних галузей медицини, які протягом останніх десятиріч переживають найбільш кардинальні зміни. Ці зміни пов'язані як зі зміною поглядів на використання психофармацевтичних препаратів, так і з переглядом підходів щодо догляду за психічно хворими, застосування до них методів фізичного обмеження, надання медичної допомоги без усвідомленої згоди пацієнта та його законних представників, проведення діагностичних та реабілітаційних заходів. У навчальному посібнику детально описані та теоретично обґрунтовані основні принципи та механізми проведення процедур і маніпуляцій, пов'язаних з наданням психіатричної допомоги.

З 2000 року, коли був введений в дію Закон України «Про психіатричну допомогу», з'явилася ціла низка нормативно-правових документів, які регламентують діяльність медичного персоналу під час надання психіатричної допомоги, приведення її у відповідність до основних вимог доказової медицини. Надання необхідних навичок щодо роботи з сучасними формами медичної документації та методології їх використання також є складовою частиною навчального посібника.

Наведені у навчальному посібнику еталони практичних навичок розроблені відповідно до програм та навчальних планів передатестаційних циклів, циклів спеціалізації та стажування за спеціальністю «Психіатрія», затверджених МОЗ України і призначені для підготовки лікарів на вказаних навчальних циклах у вищих медичних закладах післядипломної освіти.

Взагалі слід підкреслити, що навчальний посібник «Психіатрія. Еталони практичних навичок» може стати кроком не тільки до стандартизації практичної діяльності лікаря-психіатра, але й до покращення функціонування структурних підрозділів, які надають психіатричну допомогу як на амбулаторному, так і на стаціонарному рівні.